

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВИХ ДЕФІНІЦІЙ «ПРИРОДНИЙ КАПІТАЛ» ТА «ЕКОСИСТЕМНІ ПОСЛУГИ»

Фахівці ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України» встановили, що природний капітал України складає приблизно 1,06 трлн грн., а саме: «поресурсна структура природного багатства є такою: водний капітал становить 6,4 % від загальної вартості (67, 9 млрд. грн.); земельний – відповідно 44,7 (473,9); лісовий – 7,9 (84,6); мінеральний – 24,8% (263, 0 млрд. грн.)» [1].

Метою дослідження є встановлення ідентифікації облікових дефініцій «природний капітал» та «екосистемні послуги».

Більш глибокий аналіз наукової літератури, присвяченої трактуванню дефініції «природний капітал, дозволяє констатувати, що: 1) деякі науковці розглядають його як сукупність природних ресурсів чи природних систем чи екологічних систем, які здатні створювати та модифікувати наявні ресурси протягом певного періоду часу Н. В. Багров [2, с. 237; 3, с. 18]; 2) ряд вчених зазначає, що природний капітал – це економічна категорія, що представляє компоненти біосфери чи запаси природних ресурсів, якими наділене суспільство С. Н. Бобилев, В. М. Захаров, І. М. Бобух [4, с.28]; 3) вітчизняні автори вважають природний капітал фондом, що продукує природні блага та екологічні послуги (приміром, асиміляція викидів і скидів, регулювання водного стоку, запобігання ерозії ґрунтів тощо), додаючи, що виконувати такі функції можуть лише цілісні, непорушені, повноцінні, структурно різноманітні екосистеми, як і є важливою складовою природного капіталу О. Веклич, Т. Яхеева [5, с. 77]; 4) інші науковці називають природний капітал запасом природно-ресурсного потенціалу біогеоценозу (наземної

екосистеми), що забезпечує потік і економічних, і екологічних благ, оскільки, на відміну від інших видів капіталу, природний капітал здійснює подвійну функцію: бере участь у виконанні економікою виробничої функції; забезпечує відтворення природи через обмінні процеси енергію і речовиною в межах локальної території Л. С. Гринів [6, с. 230].

Таким чином, природний капітал – запаси, що складаються з життєпідтримуючих систем (систем життєзабезпечення), біорізноманіття, відновлюваних і невідновних ресурсів, використовуваних людиною або таких, що представляють для неї інтерес. Природний капітал розглядається як актив в економіці з потенціалом збільшення продуктивності і благополуччя людей.

Встановлено взаємозв'язок між поняттями екосистемні послуги, природний капітал, природні ресурси, екосистемні функції, що поглиблює сутнісно-понятійний апарат економіки природокористування. Всі ці складові відносяться до екологічної системи, а їх функціональність розкривається саме під час формування екосистемних послуг, як еколого-соціо-економічної категорії.

Список використаних джерел

1. «Зелені» інвестиції у сталому розвитку: світовий досвід та український контекст. URL:https://razumkov.org.ua/uploads/article/2019_ZELEN_INVEST.pdf (дата звернення: 17.05.2022 р.).
2. Багров Н. В. Устойчиво-ноосферное развитие региона. Проблемы. Решения. Симферополь, 2010. 207 с.
3. Буркинський Б. В., Горячук В. Ф. Оцінка природного капіталу регіонів України як умова формування зеленої економіки. Економічні інновації. 2013. Вип. 52. С. 9–20.
4. Бобух І.М. Пропорції та перспективи формування національного багатства України: монографія. Ін-т екон. та прогнозів. К., 2010. 372 с.
5. Веклич О., Яхєєва Т. Урахування природного капіталу як базового компонента економічного розвитку України. Економіка України. 2004. №12. С. 75–80.
6. Гринів Л. С. Економічні функції природного капіталу. Вісник Львівської комерційної академії. Серія економічна. Випуск 7. Львів: Коопосвіта, 2000. С. 227–232.